

Az erdészeti felsőoktatás megindítása 175. évfordulójának egyetemi ünnepei

Nemzetközi tudományos konferencia

A kutatás-oktatás egységének jegyében az ünnepeket tudományos konferencia vezette be. A Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium, az Iparügyi Minisztérium, az Erdészeti Tudományos Intézet, a Faipari Kutató Intézet, a Gödöllői Agrártudományi Egyetem és Vadbiológiai Állomása, a MÉM Erdőrendezési Szolgálat, a Bútoripari Fejlesztési Intézet, a Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézet, valamint az Erdészeti és Faipari Egyetem rendezésében bolgár, csehországi és szlovákiai, lengyel, NDK-beli és osztrák kutatók közreműködésével tartott konferenciát *dr. Gál János* rektor által plenáris ülésen, az erdészeti és faipari felsőoktatás 175 éves történetéről tartott előadás vezette be. Ezt követően három erdészeti, három faipari, egy geodéziai és egy vadgazdasági szekcióban összesen 71 előadás volt műsoron. Az előadások összefoglalóit az egyetem jegyzetszorosítója még aznap rendelkezésre bocsátotta.

Kiállítások, szakágazati múzeum megnyitása

A konferencia megnyitását megelőzően az egyetem felkérésére *dr. Királyi Ernő*, a MÉM Erdészeti és Faipari Hivatal vezetője megnyitotta az egyetem feltve őrzött archív anyagát is bemutató alkalmi, könyvtári kiállítást, avatta egyben az épület előtt felállított emlékművet, amely felkiáltó jelként hívja fel a figyelmet a holt fának a feldolgozás során új életre keltére. Ugyanakkor *dr. Tóth Sándor* MÉM EFH főosztályvezető a KISZ-házban rendezett „Erdő és vad a képzőművészetben” és „Diákélet—diák hagyományok” c. kiállításokat nyitotta meg.

Az ünnepek másnapja reggelén került sor a most már állandó kiállítás, az Erdészeti, Faipari és Földmérés-történeti Múzeum első helyiségeinek meg-

Dr. Királyi Ernő a MÉM EFH vezetője megnyitja a könyvtár kiállítást

nyitására. A miniszter megbízásából *dr. Papocsi László* mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes volt a megnyitón. Ünnepi beszédét hátrább közöljük. Szavaihoz *dr. Gál János* rektor csatlakozott ismertette a szak által régen óhajtott létesítmény megvalósulásának körülményeit. Köszönetet mondott azoknak az erdőgazdasági vállalatoknak, amelyek eddig több mint hárommillió forinttal támogatták a munkát. Az első adakozók névjegyzékét urnával szándékoznak elhelyezni az épület falában a végső átalakítás után. A munkálatok folynak, a befalazás várat magára, a jegyzékbe való felkerülés még lehetséges... A bejáratot elzáró szalag átvágásával a miniszterhelyettes a múzeumot megnyitotta és az első vendégek a gyűjteményt meglátogattak.

Jubileumi, tanévnyitó tanácsülés

A feszült hangulatú, zsúfolásig megtelt tornacsarnokban *dr. Molnár Sándor* egyetemi főtitkár bejelentése nyomán testületileg foglalta el helyét az egyetemi tanács, majd sorra az elnökség személyiségei: a párt és kormány vezető szerveinek, a helyi vezető szervezeteknek, a Magyar Tudományos Akadémia, az ágazati tudományos intézetek képviselői, 14 hazai és 12 külföldi egyetem, főiskola rektora, rektorhelyettese, vagy főigazgatója. Végül *dr. Gál János* rektor vonult ünnepélyesen kimért léptekkel az emelvényre és foglalt helyet a tisztségük jelvényével arányláncot viselő előkelőségek díszes koszorújában.

Az egyetemi KISZ-zászló díszőrséges bevonulása és a Himnusz elhangzása után a rektor meghatott szavakkal, sommásan köszöntötte a nagyszámú elnökséget, vendégeket, résztvevőket. „Nagy öröm és megtiszteltetés számunkra — mondotta —, hogy ősi intézményünk alapításának e nevezetes évfordulóján ilyen nagy számban jelentek meg vendégeink, hogy velünk ünnepeljenek. Ez egyben bizonyíték is, hogy ismerik és becsülik a közel két évszázados tevékenységet, amelyet egyetemünk kifejtett.” Röviden méltatta a múltat és vázolta a jövő feladatokat. Mi sem jellemzőbb ez utóbbira, mint a most kezdődő tanévben oktatásra váró összesen 247 erdő-, 154 faipari mérnök, 147 faipari üzemmérnök és 184 földmérő- és földrendező üzemmérnök hallgató. A felvételekkel kapcsolatban megjegyezte, hogy amíg az erdőmérnöki szakon háromszoros a túljelentkezés, a faipari még propagandára szorul.

A köszöntés és megnyitás után megindult a tisztelgő üdvözlések áradata. A sort *dr. Knopp András*, az MSZMP KB osztályvezető-helyettese kezdte. Folytatta *dr. Soltész István* ipari miniszterhelyettes, a Bányászati és Kohászati Egyesület elnöke a velünk mindig együttérző bányászok, kohászok üdvözlését hozva, majd *dr. Kovács Ferenc* akadémikus az Akadémia nevében konvertibilis szakemberek képzését sürgetve. Követték őket a külföldi egyetemek reprezentánsai: *prof. Peter Glück* dékán a bécsi Bodenkultur és az Osztrák Erdészeti Egyesület nevében, *prof. Tatscho Iliev* rektor Szófiából, *prof. Adolf Priesol* rektor Zólyomból, *doc. Anton Matovic* dékán Zágrábból, *prof. Tadeus Marszalek* dékán Varsóból, *prof. Frithjof Paul* szekció igazgató Tharandtából, *prof. Horst Kramer* dékán Göttingából, *prof. Petrov Anatolij Pavlovics* rektorhelyettes Leningrádból, majd *prof. Walter Liese* a hamburgi egyetem rektora, mint a IUFRO alelnöke ezt az alkalmat is felhasználva arra, hogy a nagy hírű egyetemet szervezete tagjául megnyerje.

A hazai társegyetemek részéről a mezőgazdasági felsőoktatási intézmények nevében *dr. Bíró Ferenc*, a Gödöllői Agrártudományi Egyetem rektora üdvözölt, *dr. Kovács Ferenc* a miskolci Nehézipari Egyetem rektorhelyettese a műszaki egyetemek nevében, *dr. Somogyi Endre* a Sémelweis Orvostudományi Egyetem rektorhelyettese az orvostudományi egyetemek nevében, *dr. Posz-*

ler György az Eötvös Lóránt Tudományegyetem rektorhelyettese a tudományegyetemek nevében, az ERTI részéről dr. Szepesi László főigazgató-helyettes, dr. Kiscelli László, a győri KTMF főigazgatója pedig a megyei szakiskolák és műszaki főiskolák nevében.

Az üdvözlések sorát Markó József, Sopron város tanácselnöke zárta a 63 éve otthont nyújtó város nevében „Pro Urbe” éremmel kitüntetve dr. Major Antal tanszékvezető egyetemi tanárt a város és környéke szebbé, jobbá tétele érdekében kifejtett érdemes munkásságának elismeréseként.

Markó József tanácselnök átadja a „Pro Urbe” érmét dr. Major Antal professzornak

Volt, aki az üdvözlést — bízva a beszéd erejében — szóval mondta, voltak akik írásban hozták, díszes kivitelben, bőrbe kötve, berámázva, ajándékokkal kísérve. Zólyom aranyérmét hozta, a finnek ezüstöt, Tharandt porcelán Cotta-emlékérmét hozta. Tornyosulni kezdett mindez az asztalon, mire a köszöntő szavak elhangzottak. „Egy közmondás szerint — mondta a rektor — igazán erős csak az lehet, aki sok barátot mondhat magáénak. Mi most nagyon erősnek érezhetjük magunkat!” Fogadta, hogy továbbra is méltóak akarnak lenni erre a megbecsülésre.

Az ünnepi ülés során az egyetem tanácsa, rektora és dékánja „honoris causa” doktorrá avatta prof. dr. Herald Thomasiust, a drezdai Műszaki Egyetem tharandti Erdészeti Szekciójának tanszékvezető egyetemi tanárát és prof. dr. Joanny Pierre Guillardt, a nancyi Egyetem Erdészeti Szekciójának igazgatóját. A kitüntetést köszönettel fogadták.

Ezután került sor a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter által az egyetem tanácsának javaslatára adományozott c. egyetemi tanári, docensi és főiskolai tanári címekről szóló okiratok átadására. Címzetes egyetemi tanár lett dr. Kovács Jenő, a Mátrai EFAG vezérigazgatója és dr. Solymos Rezső, a MÉM EFH erdészeti főosztályának vezetője. Címzetes egyetemi docensi címet kapott Andor József, a Zalai EFAG igazgatóhelyettese, Kara Tibor, a Szék- és Kárpitosipari Vállalat vezérigazgatója és dr. Seidl Gábor, a Francia Műszaki és Tudományos Tájékoztatási Központ igazgatóhelyettese. Címzetes főiskolai tanár lett dr. Kovács Béla, a budapesti Geodéziai és Térképészeti Vállalat főmérnöke. Az erről szóló okleveleket dr. Papócsi László miniszterhelyettes adta át.

Az évnnyitó alkalmával szokásos módon műszaki doktorrá avattak az Erdőmérnöki Karon tíz erdő- és egy gépészmérnököt, a Faipari Karon tíz erdő-, három faipari, egy villamos- és egy gépészmérnököt, majd kitüntető oklevelet

kapott 12 idős erdőmérnök, köztük *Csatay Gyula* gyémántokleveles erdőmérnök vasoklevelet, heten pedig gyémántot. Öt fő részére a rektor az egyetemi tanács által adományozott Tanulmányi Enlékérmeket adta át — köztük *Váradi Zoltán* és *Szepesi András* erdőmérnököknek —, 13 hallgatónak pedig a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter által adományozott Népköztársasági Ösztöndíjat. Végül 55 erdő-, 44 faipari elsőéves mérnökhallgató és 20 faipari üzemmérnök hallgató eskütételével zárult az ünnepélyes, jubileumi tanácsülés.

Szakmai bemutató

A tanulmányútra autóbusszokkal vitték a közönséget. Bemutatásra került a 15 km hosszú hegyvidéki főfeltárót remek vonalvezetése. A Prinz-pihenőtől kiindulva a Deák-kút mellett a Fáber-réten, Hétbükkön át az Ultrák-oldali új szakaszon a Kövesárok-völgybe, majd Görbehalom térségében rátértünk a Hidegvíz-völgyi útra. Útközben jobbról-balról speciális soproni erdőképek — luc-, jegenye- és vörösfenyő, szelídgesztenye, bükk, tölgy és gyertyán rendkívül változatos elegyű és korú állományai — gyönyörködtettek. A Kis-Ultra oldalában, megkapó kilátást nyújtó ponton emlékkövet állított az egyetem, hálából az új otthonra találásért Sopron városának. A szakmai bemutató közönsége előtt *dr. Igmándy Zoltán* tanszékvezető egyetemi tanár emlékezett meg a Selmechbányáról történt menekülésről, új otthon kereséséről, majd *dr. Ulreich József* tanácselnökhelyettes vette át az emlékművet a város részére, kifejezve azt a reményét, hogy Sopron már végső otthona lesz az egyetemnek.

Az emlékkönél ülve, kényelmesen lehet gyönyörködni a kilátásban. A kő mögött frissen elhelyezett tölgyfa pad, rajta réztábla emlékeztet, hogy állították az 1943. évi valetánsok 1983-ban, folytatva a legszebb soproni hagyományt, az áldozatkész városszépítést. Megható egyéni hálanyilvánítás egy szakmai életút végén az ifjú korban gyűjtött sok szép emlékért...

Az erdőjárás a Házoldal 190/A, B és 189/C erdőrészeket érintette. A táj termőhelyi viszonyai eszményiek az erdőtenyészetnek. Klimazonálisak a gyertyános-tölgyesek, magasabb helyeken a gyertyános-bükkösök, sőt extrazonálisan már jegenyefenyő-elegyes bükkösök is megjelennek. Az alacsonyabb fekvésekben zárt kocsánytalan tölgyesek szelídgesztenyével jellemzőek. Természetes a jegenyefenyő és luc. Magashegységi viszonyokra utal ezeken kívül a magas-kóris, a hegyi juhar, a hegyiszil, a madárberkenye, a szőrös nyír, a zöldéger és a fürtös bodza.

A bemutatott, 90 év feletti korú fenyő-elegyes lombállományok rendkívül megragadó képet mutattak. Bennük a kocsánytalan tölgy csaknem eléri a 33 m magasságot. A növedék meghaladja a 8 m³-t, a fakészlet a 680 m³-t. Az állomány részben mesterséges eredetű, rudas korban vette nevelővágás alá *dr. Róth Gyula* professzor, majd *dr. Majer Antal* folytatta a kísérleti erdőnevelést. A legutóbbi — 1979. évi — felmérés szerint foltos elegyben — mennyiségben és minőségben — a lucfenyő adja a legnagyobb fatermést. Az erdei- és vörösfenyőt a természetes erdőtársulás fafajai közé látszik célszerűnek telepíteni, 60—80 éves vágásfordulóval kezelni. Természetes és értékes főfafaj a kocsánytalan tölgy, hasznos mellékfafaj a gyertyán. Előnyös a tölgy csoportos elegye, kellően szolgálja az erdő stabilitását. Fontos ez az adott területen is, mert a felületes beletekintés hosszú időn át túl sűrű tartást mutat. A fák fel-tűnő kaucsúsága, gyakori eltérése a függőlegestől helyenként bizonytalan helyzetre utal. A főfeltáró utat *dr. Juhász Miklós*, a Tanulmányi Áll. Erdőgazdaság osztályvezetője, a kísérleti állományokat *dr. Majer Antal* professzor mutatta be.

A szakmai bemutató a Vadászház melletti réten hangulatos uzsonnával záródott, az egész ünnepséget pedig a városi kultúrházban tartott nagyszabású bál rekesztette be. A résztvevők hangulatát azonban legjobban az első nap estéjén tartott baráti találkozó fejezte ki. Hajnalig volt hangos az egyetem környékén a soproni éjszaka, bizonyítva, hogy a közönségnek is van mondanivalója — unisono, kórusban...

DR. PAPÓCSI LÁSZLÓ:

MEGNYITÓ BESZÉD A KÖZPONTI ERDÉSZETI, FAIPARI ÉS GEODÉZIAI MÚZEUM AVATÁSÁN

Nagy ünnep ez a mai számunkra, akik azért gyűltünk ebben a korai órában össze e szép ódon falak között, hogy az erdészet és a hozzá kapcsolódó szakok múzeumát, annak első helyiségeit izgatott türelmetlenséggel megtekintsük, nagy büszkeséggel megnyissuk és átadjuk a nagyközönségnek.

A gyarapodás öröme emberi tulajdonság. Mai örömünk megsokszorozott, mert ma itt olyan közgyarapodást ünneplünk, amely szakjaink életében, művelődéstörténelmünkben is jeles dátum, sőt megkockáztatom a kifejezést; szakjaink életében kulturális mérőföldkő is. Különösen, ha számba vesszük azokat a körülményeket, kudarcokat, buktatókat, amelyek ennek a múzeumnak létrejöttét mind a mai napig lehetetlenné tették. Jól szemlélteti az előkészítő, múzeum-alkotó munka méreteit az egyetem múzeumi bizottságának tartalmas és részletes jelentése, amelyben leírásra került a múzeum létrejöttének történelmsora, a gondolat keletkezésétől a mai megnyitásig.

Nagy érdeklődéssel olvastam a szakágazati gyűjtemény sorsáról a történelmi visszatekintésben. Büszke lehet a soproni egyetem arra, hogy itt soha nem szűnt meg a gondolat az erdészeti-faipari-geodéziai múzeumi anyag közkincs-csésé tételére. Számos elképzelés maradt azonban megvalósítás nélkül. Valóságos az a megállapítás, hogy ma már az is „muzeális irattári anyag”, amely azokat a részleteket tárja fel, amely a gyűjtemény valamilyen feltámasztására irányuló törekvések írásos emléke!

A 175. születésnapját ünneplő egyetemünk az elsők között volt azzal a gondolattal és munkával, amelyben szükségesnek ítélte a közvetlen tudomány- és szakmatörténeti, a felsőoktatás-történeti anyagnak, a személyekhez, intézményekhez fűződő másodlagos forrásértékű és általános muzeális értékű emléksanyagoknak feltérképezését és osztályozását. Ez a precíz, gondos munka nem volt látványos, de nélkül ma nem állhatnánk itt a megnyitás perceiben. Ennek a rendkívül időigényes, türelmet, lelket igénylő munkafolyamatnak köszönhetjük az érdeklődés felfokozását is e múzeumügy iránt. A megnyitás perceiben újra megállapíthatjuk — amit minden hivatalos és szakmai fórum is elfogadott már —, hogy az itt összegyűjtött, megőrzött, kiegészített és továbbfejlesztett muzeális értékű anyag nagyobb része egyedülálló értékkel bír, éppen az intézmény jellegénél fogva, hiszen ez az egyetlen hazai erdészeti-faipari-geodéziai egyetemi gyűjteményi anyag. Ebben a gyűjteményben — amelynek most csak kis része kerül a nagy nyilvánosság elé —, egykori oktatási eszközök, műszerek, készülékek, azaz szakmai tárgyú, szakjellegű anyagok, a felsőoktatás történetével kapcsolatos, személyekhez, évfordulókhöz, eseményekhez kapcsolódó különleges értékű emléksanyagok és jelentős mennyiségű